

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoierul DUMITRU ANTAL

UN CTITOR

Printre pietrele numerotate, care-și așteptau rândul de așezare, aspre blocuri de munte prefăcute în gingașe elemente de arhitectură împodobită, cum cultura adevărată preface în ființă rezistentă grăunțele tare ale naturilor de sprijinire, Vlădica din Cluj mă purta în jurul clădirii imense din care cândva se vor înălța către Dumnezeu rugăciunile multămitoare ale obiditului neam românesc.

Alții fac politică, trăiesc pentru politică, acolo-și au prietenii și acolo dușmanii, schimbători de pe o zi pe alta, acolo pierd și de acolo — mai ales — câștigă. El nu trăiește decât pentru averea diecesei lui și pentru lăcașul de închinare al Bisericii lui.

Cu câți ani îl apasă pe umerii cari încă nu se dau, scundul fiu al țarinei românești din țara odată supusă străinului, urmașul neamului de supuși pământului, Nicolae Ivan, Episcop al credincioșilor de lege răsăriteană, lucrează așa cum îi e făptura, strânsă și îndărătnică. De ce atâta gâlceavă zădarnică în locul unde este atâta de construit cu aceste mâni atâtea veacuri legate? Ce se cere nu e asta; fac'o aceia cari și-au isprăvit lăcașurile! Iar noi, noi le începem... Și e lucru mult, așa de mult! Avem grabă... Piatra muntelui se cere așezată.

Și Episcopul Nicolae al Clujului face ctitorie...

N. IORGA

* * *

Am reproduș acest articol apărut în ziua de 7 Martie a. c. în „*Neamul Românesc*“, pentru că îl considerăm ca o mângăere și mândrie pentru toți credincioșii tinerii noastre Eparhii. Dl prof. *N. Iorga*, neîntrecutul istoric și savant al neamului, a fost zilele trecute prin Cluj. Cu ochiul său ager de cercetător al așezămintelor noastre de cultură și artă, a dat și peste monumentală noastră catedrală, care este pe cale de înfăptuire. A admirat și i-a plăcut mult stilul în care este croită, dar a admirat și apreciat îndeosebi dragostea și grija părintească, zelul și munca pe care în mod desinteresat, le dovedește, ca nimeni altul, iubitul nostru *Episcop Nicolae Ivan*, în sprijinul cauzei noastre sfinte și a publicat articolul de mai sus la loc de frunte în ziarul său.

Trebue să ne fie nespūs de prețioasă recunoașterea și mărturisirea acestui incontestabil merit al zelosului nostru Arhieru, când ne dăm seama că ea vine dela cel mai cu autoritate și competent loc. Simțim aceeaș bucurie și mulțumire în suflet, pe care o va fi simțind Prea Sfinția Sa, când își vede opera încoronată de recunoștință. Dar în acelaș timp ne simțim fericiți și mândri că în împrejurările grele prin care trecem, avem în fruntea Eparhiei pe acest zelos și distins Stăpân și Părinte. Îi urăm și cu acest prilej, din tot sufletul, ca bunul Dumnezeu să-l susție sănătos și în pace încă mulți și fericiți ani, spre binele, fericirea și fala noastră a tuturor.

Spre lămurirea unui adevăr.

Am mai avut ocazie să ne facem în coloanele revistei noastre ecoul protestelor juste împotriva calomniilor neîntemeiate, debitate prin presă la adresa distinsului fruntaș al Bisericii și vieții noastre culturale, a dlui prof. univ. și fost ministru *Dr. Ion Lupaș*. Aceste injurii însă nu mai încetează. Oamenii lipsiți de cel mai elementar simț de rușine și fără pic de respect de adevăr improașcă mereu cu noroi în cinstea incontestabilă a unui bărbat de sama dlui *Dr. Lupaș*. S'au hotărât atunci toți membrii clerului nostru din Cluj să intervină cu toată seriozitatea la Inalta Regență pentru a o ruga să binevoiască a dispune, ca să se facă odată lumină în chestiunea în care răuvoitorii vor să-l scoată vinovat cu orice preț pe dl prof. *Dr. I. Lupaș*. În nenumărate rânduri D-Sa a intervenit personal să i-se facă dreptate, dar nu i-s'a făcut. Sperăm că cel puțin de astădată intervenția clerului nostru va fi încoronată de mai mult succes.

Iată și cuprinsul adresei înaintate Inaltei Regențe:

ÎNALTĂ REGENȚĂ,

De aproape doi ani se duce o campanie nebună de calomnii și injurii pătimase împotriva domnului Dr. Ion Lupaș, fost Ministru și profesor universitar în Cluj. Timp de un sfert de veac acest distins fruntaș al neamului nostru a desvoltat cea mai curată și ideală activitate în viața națională și culturală a poporului nostru din Ardeal. Iar de cinstea lui ireproșabilă, desfășurată sub ochii noștri, nu a îndrăznit nimeni să se atingă.

Vedem însă acum cu profundă durere în suflet, cum o serie de calomnii neîntemeiate stropesc cu noroi în cinstea nepătată a acestui integru bărbat, cu rol atât de binecuvântat în viața noastră publică, fără ca să i-se deie satisfacția cuvenită.

Intrucât Dsa este și un distins membru al clerului Eparhiei noastre și membru în toate corporațiunile bisericesti reprezentative, credem a ne împlini o legitimă îndatorire față de stimatul și iubitul nostru prieten și tovarăș de muncă și idei, venind cu respectuoasa rugămintă, ca Inalta Re-

gență să binevoiască a da ascultare dorinței încontinuu repetate a domnului Dr. Ion Lupaș, să se poată înfățișa cât mai curând înaintea forurilor competente de judecată, spre a se pune odată capăt aceluia odios desmăț de injurii și calomnii.

Nu cerem altă grație, decât ca să se facă odată lumină în chestia de care este învinuit, după părerea noastră pe nedrept păr. Lupaș.

În speranța că respectuoasa noastră adresă își va găsi ecoul cuvenit în simțul de dreptate și nepărtinitoare ocrotire a Inaltei Regențe, semnăm respectuos:

Consilieri Eparhiali:

*Dr. S. Stanca,
Dr. V. Sava,
Andrei Ludu,
Laurențiu Curea,
secr. și cons. ep.
Dim. Antal,
rev. ep.
Nicol. Vasiliu,
protop. Clujului.*

Preoți:

*D. Coșeriu,
Patriciu Curea,
prof. rel.*

*Aurel Mușat,
Simion Vasinca.*

Diaconi:

*Vasile Bogdan,
arhivar.
Sava Golumba,
prof. de muzică.*

Prof. de teol.:

*Dr. I. Vască,
decan.*

*Dr. I. Pașca,
Dr. A. Buzdug,
Dr. G. Muntean,
Dr. O. Bucevschi,
Dr. V. Petrașcu.*

*Ion Goron,
spiritual.*

Protopop:

Teodor Cotuțiu.

Preoți:

*Ștefan Meteș,
membru coresp. Acad. Rom.*

*Atanasie Popa,
prof. rel.*

*Emil Nicolescu,
prof. rel.*

Desbaterile Sf. Sinod.

Sedințele Sf. Sinod s'au redeschis la 18 Febr. c. sub prezidenția P. S. Sa Episcopul Vartolomeu, nefiind prezent nici unul din cei patru mitropoliți. S'a discutat chestiunea reorganizării Institutului Biblic și a Revistei „Biserica Ortodoxă“ și s'a hotărât ca amândouă să fie administrate de Sf. Sinod. Privitor la tipografia cărților bisericesti s'a decis să rămână sub îngrijirea Consiliului Central bisericesc.

S'a primit propunerea P. S. Episcop Gri-gore al Aradului ca toți preoții să aboneze revista „Biserica Ortodoxă“, în care să se publice și predici de actualitate și comentarii asupra textelor sf. discutate de sectari.

Manualele didactice ale seminariilor și cele de religie se vor tipări de aici în-

inte de către Cons. Central din fondul general bisericesc de 6 milioane.

În ședința din 22 Febr. a. c. P. S. Sa Ep. Grigore al Aradului a făcut un raport asupra regulamentului *serviciului religios în armată*, pe timp de pace și de campanie.

La propunerea P. S. Sa Episcopului Roman Ciorogariu, pentru dovedirea solidarizării tuturor membrilor S. Sinod în chestia fixării datei Sf. Paști pe 31 Martie, a hotărât să dea următorul comunicat:

„În conformitate cu normele canonice și cu tradiția Sfintei noastre Biserici, pentru serbarea luminatului praznic al Învierii din anul în curs, s'a fixat ziua de 31 Martie. Această hotărâre s'a adus la cunoștința clerului și poporului prin cartea noastră pastorală. Dela această dispoziție Sf. Sinod n'a admis și nu poate admite nici o abatere.“

P. S. Sa Episcopul Vartolomeu a propus ca biserica să înceapă o acțiune intențivă de *propagandă anti-alcoolică* și s'a hotărât ca întâia Duminecă din luna Iunie în fiecare an, să fie zi de propagandă, ținându-se predici și conferințe în colaborare cu școala și alte societăți culturale. Se va face intervenție la guvern să întocmească de urgență legea pentru reglementarea vânzării băuturilor alcoolice și restrângerea numărului cârciumelor.

În urma hotărârii și cererii adunării eparhiale din Cluj Sf. Sinod a discutat *înființarea episcopiei ortodoxe de Maramureș*. Având în vedere stările și necesitățile religioase din nordul Ardealului, Sf. Sinod a aprobat restatornicirea vechei episcopii Maramureșene și va cere Min. de Culte să prezinte un proiect de lege Parlamentului. Raportor a fost ales P. S. Sa Episcopul Lucian Triteanu.

S'a luat la cunoștință cu satisfacție referatul privitor la *Academia de muzică*, înființată de I. P. S. Sa Patriarhul Miron Cristea. Episcopiile vor îndruma tinerile elemente cari se dedică muzicii bisericești să urmeze cursurile acestei Academii.

În legătură cu proiectele de legi ale Min. Muncii, Sf. Sinod a cerut prin membrii săi în Senat adoptarea următorului amendament:

În toate institutele colective ale Ministerului Muncii, ca ateliere, școli speciale pendinte de acest minister, se va preda și

învățământul religios, în deosebi sub raportul moral, de către preoții locali, delegați de autoritatea bisericească respectivă și după programa stabilită de Sf. Sinod, în înțelegere cu ministerul cultelor.

Min. Muncii a promis adoptarea acestei dispozițiuni.

Sesiunea Sf. Sinod a fost prorogată până la 8 Aprilie.

Seminarul monahal dela Cernica

Pe ziua de 1 Ian. a. c. a luat ființă Seminarul monahal cu sediul în Sfta Mănăstire Cernica.

Pentru început pornește cu 4 clase și pentru anul acesta școlar vor fi numai cursuri pregătitoare.

Toți frații de călugărie și monahii, între 14 și 25 ani, sunt îndrumați să se înscrie la acest seminar, îndreptându-și cererile de înscriere la Arhiepiscopia Bucureștilor, Secția Culturală.

Un Elevii au toată întreținerea, îmbrăcăminte, hrană etc. dela Seminar. Inscrierile se fac între 1—24 Martie a. c. și cererea va fi însoțită de următoarele acte: 1. Un certificat din partea Mănăstirii, de unde vine candidatul, în care să se arete situația lui față de acea Mănăstire, fie ca monah, fie ca frate. (În cazul din urmă se va prezenta o declarație a candidatului și un consimțământ legal al părinților s'au al tutorilor lui legali, că se va consacra la majorat vieții monahale, sau în caz contrar de a despăgubi Mănăstirea de toate cheltuelile făcute cu el). 2. Extrasul după actul de naștere. 3. Certificatul de botez. 4. Certificatul de studiile ce le are. 5. Actul de vaccinat și 6. Un certificat de starea sanitară generală.

Candidații pentru cl. II., III. sau a IV-a, cari vor fi făcut cl. I., II. sau a III-a la Seminarul monahal fost la Mănăstirea Neamțu, vor prezenta împreună cu celelalte acte înșirate, și actul de promovarea ultimei clase seminariale.

Toți candidații pentru toate clasele, se vor prezenta la Mănăstirea Cernica în ziua de 8 Aprilie c. când se va ține examenul de admitere.

CREAȚIUNEA LUMII

I. Tratatul biblic despre creațiune.

Prima carte din sfânta Scriptură începe cu un scurt expozeu asupra creațiunii lumii, cunoscut în lumea teologilor sub numirea de „Hexaemeron“. Importanța acestui tratat de istorie străveche, incontestabil este mare. El este începutul, temelia întregii istorii sfinte și a învățaturii despre mântuirea neamului omenesc. Dacă sf. Scriptură n'ar aminti nimic despre creațiunea ceriului și pământului, despre creațiunea omului, despre primele începuturi ale dezvoltării omenirii, toate învățăturile fundamentale ale revelației divine, ar pluti în gol.

Hexaemeronul ne vorbește întâi despre creațiunea ceriului și a pământului în general, apoi în cadrele unei activități divine de 6 zile despre formațiunea pământului și împodobirea lui în special.

Opera celor 6 zile deasemenea o putem grupa în două părți și anume:

1. Opera distinctionis și 2. opera ornatus.

„Opera distinctionis“ cuprinde activitatea primelor trei zile, care se reduc la: a) despărțirea luminei de întunec; b) despărțirea apelor de sus, de cele de jos; c) despărțirea uscatului de mări. Ca un adaus al activității de distincție a primelor mari polarități, avem să considerăm și apariția lumii plantelor. După-ce în prima jumătate a zilei a treia, Dumnezeu despărți uscatul de apele mării, în a doua jumătate a aceleiași zile, printr'un nou act creatoric, făcu să apară pe pământul gol și lipsit de podoabă, viața vegetală, în forma ei cea mai inferioară.

„Opera ornatus“ cuprinde activitatea divină din a doua jumătate a „Hexaemeronului“. Se ocupă de: a) popularea împărăției luminei cu corpurile cerești; b) popularea împărăției apelor cu vietăți și a împărăției aerului cu păsări; c) popularea împărăției pământului cu animale. Opera ultimelor trei zile este încheiată prin crearea celei mai frumoase și perfecte făpturi, omul.

Ca un epilog al Hexaemeronului este sfîntirea zilei a șaptea.

În afară de această împărțire a tratatului biblic despre creațiune, uzitată foarte

mult atât în vechime, cât și azi, mai găsim și o seamă de alte împărțiri mai mult sau mai puțin plauzibile.

Interesantă este de ex. observarea marelui teolog al bisericii apusene, Thomas de Aquino: „Prima parte a lumii (lumina, ceriul) fu despărțită în prima zi și împodobită într'a patra; partea mijlocie (apa) fu despărțită într'a doua zi (apa de jos și apa de sus) și împodobită (populată) în ziua a cincia (cu pești); ultima parte (pământul), fu despărțită în ziua a treia (și s'a acoperit cu lumea plantelor), iar în ziua a șasea populată (cu lumea animalelor)“.¹⁾

La fel și împărțirea lui Zapletal în: 1. creațiunea regiunilor (terenurilor de luptă) și 2. creațiunea oștirilor (stelele, animalele și omul).²⁾

II. Unde avem să căutăm originea Hexaemeronului?

Nu este parte a Vechiului Testament, care să fi dat naștere atâtor comentarii și cercetări, ca primele două cap. ale Genezei. Nici o latură a problemei creațiunii biblice n'a rămas nescrutată până în cele mai mici amănunte.

Cu fiecare pas evolutiv al științei, creațiunea biblică este altcum privită, nu numai în lumea științifică, dar și în cea teologică. În special descoperirile arheologice din ultimul secol, au dat naștere la o seamă de întrebări, cărora biserica trebuie să le deie răspuns.

Neștiințifică și incorectă trebuie deci privită azi afirmarea, că este de prisos a cerceta, de unde sunt luate cunoștințele cuprinse în Hexaemeron? Năzuințele continue, de a despoia tratatul biblic despre creațiune de caracterul lui supranatural, ne silesc la aceasta.

1. În jumătatea a doua a sec. XIX, învățatul francez Lenormant, în scrierea: „Les origines de l'histoire d'après la Bible et les traditions de peuples orientaux“, Paris 1880—1882,³⁾ își exprimă părerea, că primele cap. ale Genezei au fost scrise de mai mulți autori, cari au stat sub influența vechilor tradiții, pe cari ludeii le-au moș-

¹⁾ Schuster—Holzammer: „Handbuch zur Biblische Geschichte“ vol. I, p. 109.

²⁾ „Der bibl. Schöpfungsbericht, 72“.

³⁾ Holzammer „Bibl. Geschichte“.

tenit dela străbunii lor Caldei, tradiții comune cu ale popoarelor conlocuitoare. Aceste tradiții cu toate că au fost mult modificate sub influența monoteismului, mai păstrează încă urme din domeniul miturilor.

Părerea lui Lenormant fu aspru combătută. Nici străvechea istorie biblică nu provine din Babilon, nici autorul sfânt inspirat nu stă sub influența miturilor. Faptele toate locurile din Hexaameron, privite ca elemente mitologice se reduc la o expunere poetică, în care puterea divină creatoare e zugrăvită, ca culegând laurii învingerii în luptă cu monstrul (haosul). Avem deci de a face numai cu un mijloc al expunerii populare poetice, care poate sta sub influența babiloneană, ba și egipteană și feniciană.

„În Palestina, ca și în alte țări unde locuiau semiți, ideile babiloniene au pătruns și exersat o mare influență asupra limbei poporului, astfel că ori-ce scriitor, dornic de a se folosi de expresiuni populare, trebuia să țină cont de acest lucru.“¹⁾ Chiar dacă în câteva locuri felul de exprimare al autorului prezintă note de asemănare cu tradițiile păgânismului, istoria biblică este într-o evidentă contradicție cu aceste tradiții, lipsind cu desăvârșire comunitatea de idei. Scriitorul sfânt n'a fost avizat la mituri, fiind învățat de însuși Dumnezeu să cunoască adevărul și să se ferească de greșeli. Ar fi o curată nebunie presupunerea, că Dumnezeu n'ar fi avut nici un mijloc prin care să facă cunoscute cu claritate operele sale. „Cum și pot fi concepute la un loc perfecțiunea cu imperfecțiunea, știința cu neștiința, adevărul cu greșala, lumina cu întunecul?“²⁾

2. Alții găsesc originea Hexaameronului în miturile babiloniene despre creațiune, în sensul că tratatul biblic ar fi pur și simplu o copie a acestora. Un prim reprezentant al acestei noi teorii numite a *împrumutului*, e considerat teologul protestant Fd. Delitsch, prin scrierea „Babel und Bibel“, în care se năzuește a evidenția afinitatea dintre povestirea biblică și cele babiloniene despre creațiune. Pe urmele lui

au călcat protestanții: Zimmern,¹⁾ Sommer²⁾ și a. Între catolici putem aminti pe Hohzhey, pe lângă amendamentul că el susținu totuși cu tărie inspirația.³⁾

Teoria *împrumutului* se sprijină pe conținutul unei povestiri despre creațiunea lumii, scrise pe șapte table, descoperite în săpăturile făcute în Babilon. Este cunoscut acest document în lumea științifică sub numirea de „epopeea celor șapte table“ sau Enuma elis, (numirea din urmă luată dela cuvintele cu cari se începe).⁴⁾ În ceea ce privește vechimea lui, se crede a fi cam de 2000 ani a. Hr. Conținutul este următorul:

Prima existență fu o enormă masă fluidă, nefiind încă despărțite apele de sus de cele de jos. Această mare străveche este personificată prin două ființe mitice: o ființă de genul feminin, numită Tiamat, iar alta de genul masculin, Apsu. Din aceste două ființe se nascu lumea zeilor. Între timp se iscă o ceartă între zei. Tiamat se infurie pe o parte din zei. Creă unsprezece monștri de diferite forme, cari să-i ajute în luptă. Își alege apoi de soț pe Kingu, căruia îi încredință tablele sorții, și-l făcu comandant al oștirii. Lupta cu Tiamat o începu zeul Marduc, după ce îi fură refuzate tablele sorții și domnia asupra lumii. Depuse pe un moment armele, dădu drumul unei furtuni și își făcu o plasă cu care să prindă pe Tiamat. Kingu fugi din fața lui Marduc, iar Tiamat este prinsă și ucisă. După-ce monștrii creați de Tiamat împreună cu conducătorul lor Kingu sunt legați, ultimului i-se iau tablele sorții, iar corpul zeiței Tiamat e tăiat în două bucăți. Dintr'o jumătate făcu bolta cerească. Totodată vorbește epopeea și despre creațiunea corpurilor cerești și a pământului. Omul fu chemat la existență din sângele lui Kingu, pentru a se închina zeilor. Epopeea se încheie cu o cântare de preamărire la adresa lui Marduc, care în calitate de creator are 50 de nume de distincție.⁵⁾

Aderenții teoriei *împrumutului* găsesc

¹⁾ „Keilinschriften und Bibel“ pag. 12.

²⁾ „Der babylonisch-biblische Schöpfungsbericht und die Wissenschaft“.

³⁾ K. Frühstorfer „Weltschöpfung und Paradies nach der Bibel“ pag. 4.

⁴⁾ Winchler „Die babylonische Weltschöpfung“ p. 22.

⁵⁾ K. Frühstorfer „Weltschöpfung und Paradies nach der Bibel“ pag. 5.

¹⁾ Zapletal „Der bibl. Schöpfungsbericht“ p. 90.

²⁾ Irineu în „Adv. hac.“ 4, 35, 2.

următoarele note comune între acest mit și istoria biblică despre creațiune:

1. În Gen. I. 2 ne obvine în textul hebraic expresiunea tehom (tradusă în l. latină „abyssus“, iar în biblia oficială a bis. ortodoxe române „adânc“), care este identică cu expresiunea tiamat din mitul babilonean.¹⁾ Răspundem: Asemănarea și nu identitatea între biblicul tehom, și babiloneanul tiamat provine din faptul, că limba hebraică și cea babiloneană sunt două limbi surori. Ambele cuvinte se reduc la cuvântul tiamtu (taintu) din limba mamă, cuvânt care înseamnă, mare. Asemănarea duor cuvinte însă nici decum nu-i un argument că tratatul biblic ar fi împrumutat din mitologia babiloneană.

2. Tot în Gen. I. 2 cuv. hebraic merachehephet = lat. ferebatur = rom. se purta (plana), indică o lacună între v. 2 și v 3 în care a trebuit să fie ceva, ce mai târziu din anumite motive superioare a fost întrelăsat. Dar dacă ne gândim la originea păgână a mitului, fără șovăire avem a ne gândi la o teogonie, care fu eliminată.²⁾

Răspundem: Corecta interpretare a cuvântului merache hephet elimină orice presupusă lacună. Hebreescul Merachehephet accentuează ideea, că D-zeu încă dela început a înzestrat massa haotică creată cu puterea necesară viitoarelor formațiuni. Numai așa putură ieși lumina din întunec și pământul din apă, despre ceeace se vorbește imediat începând cu v. 3. Lacună între v. 2 și 3 nu poate fi. Haosul deci nu trebuc privit ca ceva independent de Dumnezeu, (nu era principiul rău alături de cel bun).

3. Actul de distincție creatorică între apele de sus și cele de jos este o copie a tăierii corpului mitologice Tiamat.

Nici această asemănare nu poate fi considerată de argument serios. Se explică din identitatea lumii ideilor proprii popoarelor orientale. Atât iudeii, cât și babilonenii credeau, că dincolo de bolta cerească ar fi apele de sus, iar în jurul pământului apele de jos.

4. Lumea luă ființă prin puterea cuvântului divin, spune Geneza. Și în mitul babilonean puterea cuvântului este viu ac-

centuată. Haina așezată în mijlocul zeilor la porunca lui Marduc, dela sine dispare și reapare.

Observăm: ceeace mitul babilonean ne vorbește despre Marduc este curată magie. Poate fi oare comparat cuvântul creator din Hexaemeron, cu înscenarea ridicolă a miticului Marduc?

Aceste șubrede argumente invocate de aderenții ipotezei împrumutului își pierd cu desăvârșire valoarea, când pe lângă puținenele pretinse note de asemănare între tratatul biblic despre creațiune și mitul babilonean, vom urmări și marile și esențialele deosebiri.

Muntean

(Va urma).

Predică în Catedrală. Duminecă, în 24 Martie, va predica Pr. Laurențiu Curea, secretar consistorial.

Deces. Preotul Ioan Todea, fost paroh în Albac, protopopiatul Câmpeni, a adormit în Domnul în ziua de 3 Martie 1929, în frumoasa vârstă de 81 ani, și 52 ani de preoție. Înmormântarea a avut loc în ziua de 6 Martie, săvârșită de preoții din jur în frunte cu protopopul. Cu decedatul s'a stins unul dintre cei mai bătrâni preoți ai eparhiei noastre. Dumnezeu îl odihnească în pace!

Donație. Credincioșii Petru și Ana Giurgiu din Grindeni au pus bază de 1000 Lei unei fundații, cu scop de ajutoare cu haine a copiilor săraci de acolo. Laudă donatorilor!

Normele de salarizare ale clerului. Din discuțiile urmate la întocmirea proiectului de lege pentru salarizarea clerului, putem desprinde următoarele principii, pe cari se va întemeia această lege. Întâi preoții vor fi salariați în raport cu studiile și titlurile ce le au. Veniturile din parohie fiind facultative, nu se vor lua în considerare la socotirea salariului. Cei cari nu au sesiune parohială li-se va da un ajutor special până la un sfert din salariu. Statul va plăti pe preoți numai acolo unde bisericele nu-i vor putea susține din veniturile proprii. În acest scop statul va face

¹⁾ Gunkel „Schöpfung und Chaos“ pag. 115.

²⁾ Gunkel „Schöpfung und Chaos“ pag. 92, 105.

o evaluare a averilor tuturor parohiilor, după norme înainte stabilite. Cultele cari nu vor declara averile, deținându-le pe numele unor persoane private și se va dovedi, vor pierde dreptul de salarierie din partea Statului.

Contra călugărilor agitatori. Dovedindu-se că numeroșii călugări cari cureeră satele și agită locuitorii pe tema calendarului sunt dela Muntele Athos, I. P. S. Patriarh a dispus ca de acum înainte să nu se permită intrarea și ieșirea din țară nici unui călugăr, care nu va avea învoire scrisă dela cancelaria Sf. Sinod.

Stările de astăzi din Rusia. De curând, România a încheiat, împreună cu Polonia, Estonia și Litvania, un pact de neagresiune, adică de nefolosirea războiului la aplanarea conflictelor dintre ele. Impunitivul țării noastre de a semna pactul la Moscova a fost dl C. Davila, ministru plenipotențiar la Varșovia. Din declarațiile făcute gazetelor despre cele văzute în Rusia reproducem următoarea: „Ai impresia unei imense sărăcii. Populația face o coadă interminabilă la pâine. Mi-am reamintit de vremea războiului nostru, când oameii se postau de cu noapte în fața brutăriilor pentru un codru de pâine. La Moscova oameii se așează la ora 2 noaptea pe un ger de patruzeci de grade, în fața brutăriilor. Aprovizionarea se face în condițiuni extrem de grele. Trenurile circlă în număr foarte redus. Legăturile sunt deci foarte puține“. Și încă se mai află nebuni cari doresc acest „belșug“ și la noi.

țatori, ca să poată alege și dela mine ce li-se pare potrivit pentru serbări școlare și alte ocaziuni“.

Sunt peste 80 poezii scrise în stil curgător, cele mai multe pline de învățământ religios, altele eroice, potrivite pentru serbări școlare, ziua mamelor, ziua eroilor etc. Le recomandăm călduros preoților și bibliotecilor parohiale. Prețul 20 Lei. Comandele se pot face la tipograful Mircea Jugănaru Cluj, str. Regina Maria 43, la Librăria Băncii învățătorilor Cluj, Piața Ștefan c. M. 8, sau la autor în Topleț, jud. Severin.

Poșta Redacției. Spre plăcuta noastră surprindere în ultimul timp am primit spre publicare un număr mare de articole. Celor de strictă actualitate, dacă n'au fost prea lungi, — le-am făcut loc; celelalte le vom publica mai târziu, de aceea rugăm pe dnii colaboratori să fie cu răbdare.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ.

Nr. 1441—1929.

ORDIN CIRCULAR

Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale cu adresa Nr. 9342 din 20 Februarie 1929 ne încunoștințează, că cu începere din aceea zi „Decisia Ministerială Nr. 19750—1924 reintră în vigoare și ca o consecință, autorizările pentru pantehuze; în vederile susnumitei decizii, reintră în competența noastră.

Totuși, pentru o mai bună organizare și administrare, evitând astfel orice abatere dela dispozițiunile legii, Ministerul dispune la acordarea autorizațiilor, să se aibă în vedere următoarele:

1. Nu vom mai autoriza circularea pantehuzelor, decât când solicitatorii vor înainta odată cu cererea și un deviz estimativ, verificat și certificat de serviciul tehnic al nostru.

2. Având în vedere că multe parohii concesionează sau vând prin licitație dreptul de a colecta, datorită cărui fapt s'au ivit multe discuții, între reprezentanții bisericii și concesionari, punem în vedere, prin însăși aprobarea de colectă, că astfel de acte sunt oprite și pedepsite de legea

BIBLIOGRAFIE

O carte bună a apărut de sub tipar cu titlul: „Pâne cerească“, pentru patrie, plugari și școlari, poezii de Gheorghe Bălțeanu, cunoscutul scriitor popular sub pseudonimul G. B. Iată ce spune autorul cu modestie în prefață: „Cele cuprinse în cartea asta, n'au haina frumoasă a poeziei, nici meșteșugul vorbelor. Aproape toate's religioase și multe spun acelaș subiect, pentru că astăzi, mai mult ca ori când, avem lipsă de duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, duhul temerii de Dumnezeu. Le-am dat la tipar, îndemnat de frații mei învă-

pentru reglementarea și controlul apelurilor la contribuția benevolă a publicului.

3. Autorizațiile date pentru bisericile din comunele rurale, nu vor circula decât pe teritoriul județului respectiv, numai în cazuri excepționale autorizația va cuprinde întreaga eparhie.

4. La sfârșitul colectei și după întrebuințarea sumei colectate ni-se va înainta câte un proces-verbal, primul reprezentând suma colectată și al doilea modul cum au fost sumele întrebuințate, ținându-se în arhivă toate actele justificative pentru control.

Cluj, la 4 Martie 1929.

Consiliul Eparhial.

Nr. 1586—1929.

AVIZ

Având în vedere că On. Minister de Culte prin rezoluția Nr. 499 dela 28 Februarie 1929, *asimilează preoții* absolvenți de academii și institute teologice, cari au la bază diploma de învățător de 8 clase normale, cu preoții cu bacalaureat, absolvenți de institute și academii teologice, invităm pe toți preoții noștri cari au la baza studiilor lor ordinare teologice diploma de 8 clase normale, să-și înainteze Consiliului Eparhial în original diploma de învățător și absolutorul teologic pentru a fi încadrați în privința sporurilor la tipul 7 de salarizare.

Cluj, la 7 Martie 1929.

Consiliul Eparhial.

Nr. 6290/1929.

CONCURS

Adunarea noastră eparhială, în ședința sa din 14 Mai a. tr. a decis, în legătură cu desbaterea problemei alcoolismului, să se publice din caz în caz câte un premiu pentru cea mai bună predică în sprijinul propagandei antialcoolice. Cel dintâi premiu l-a oferit P. Sf. Sa Episcopul Nicolae în suma de 2000 Lei.

În temeiul acestei hotărâri, publicăm deci concurs pentru această predică și invităm preoțimea noastră să concureze cu lucrări scrise la înțelesul poporului, concis și în estensiunea unei predici obișnuite.

Cele mai bune predici vor fi premiate și publicate în volum, se vor pune la dispoziție preoțimei pentru utilizare.

Toate lucrările scrise pe o singură pagină de hârtie, vor avea să fie prezentate Consiliului Eparhial până la 1 August c. Cluj, la 22 Febr. 1929.

Consiliul Eparhial.

PROTOPOPIATUL ORT.-ROM. DIN ALBA-IULIA

LICITAȚIE

Consiliul parohial ortodox român din *Ighiel*, posta *Ighiu*, județul Alba, dă în întreprindere cu licitație publică, lucrările de construire ale unei biserici noi și invită pe antreprenorii cu cvalificație recerută pentru clădiri publice, cari doresc a lua parte la această licitație publică minuendă, ca până în ziua de 25 Martie 1929 ora 12 a. m. să înainteze acestui consiliu parohial ofertele în scris, sigilate și provăzute cu vadiul de 10% dela prețul de strigare în numerar, hârtii de valoare, ori libele de depunere acceptabile.

Licitația se va ținea în aceeași zi la orele 3 d. m. în comuna *Ighiel* în sala de învățământ a școalei primare.

Prețul de strigare este fixat în suma de 753.996 Lei.

Vadiul se va extrada celui încredințat cu executarea lucrărilor, numai după terminarea și collaudarea lucrărilor, iar celorlalți reflectanți imediat după hotărâre.

Întru cât comuna bisericească va da materialul de piatră, cărămidă, nisip, var, eventual lemn și va presta munca publică, acestea se vor socoti după prețurile din deviz și se vor scădea din prețul de clădire.

Planurile și devizul aprobat, precum și caietul de sarcini se pot vedea la of. par. din *Ighiel* în fiecare zi în orele oficioase.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința cu executarea lucrărilor, fără considerare la prețul oferit, aceluia dintre oferenți, care va prezenta mai multă garanție și soliditate, cu adausul, că materialul aflător pe șantier la începerea clădirii și aflat corespunzător, va fi obligat cel încredințat cu executarea lucrărilor, să-l preia în prețul statorit în devizul aprobat.

Pentru participare la licitație, nu se lichidează spese.

Alba-Iulia, la 1 Martie 1929.

Oficiul protopopesc ort.-rom. al tractului Alba-Iulia, în confălegere cu consiliul parohial din Ighiel.

(ss.) **Alexandru Baba**, protopop.